

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. rugpjūčio 28 d. Nr. 21RE-679(AG-533/07-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės (pranešėja), Žydrūno Plytniko ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo T. G. patikslintą skundą dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

T. G. (toliau – pareiškėjas) patikslintu skundu Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra, atsakovė) 2024-05-29 sprendimą Nr. STS-805 „Dėl T. G. dalyvumo lygio“ (toliau – Sprendimas).

Paaiškinu, kad nesutinka su Sprendimu, kadangi fizinė sveikata nėra pagerėjusi, rankų skausmai, silpnumas išlieka. Dėl patirtos rankos traumos kenčia darbinių funkcijų atlikimas, gebėjimas pasirūpinti savimi ir sūnumi. Atlikdamas darbinės funkcijas, dėl silpno dešinės rankos funkcionavimo, susižalojo kairiąją ranką (patyrė nykščio lūžį). Su dešine ranka pareiškėjas vargiai gali pakelti puodelį ar kitą buityje / darbe naudojamą įrankį, prietaisą. Dėl esamos sveikatos būklės negali gyventi pilnaverčio gyvenimo, jaučia nuolatinį diskomfortą ir skausmą, kuris pereina į dešinės rankos riešą, petį (b. l. 10).

Pareiškėjas prašo skundą nagrinėti rašytinio proceso tvarka (b. l. 25).

Atsakovė Agentūra prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad nuo 2024-01-01 dalyvumo lygis vertinamas ir nustatomas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179, (toliau – Kriterijų ir tvarkos aprašas). Sprendimo 2–3 puslapyje detalios nurodyta dalyvumo lygio nustatymo tvarka.

Atsakovės teigimu, pareiškėjas nenurodė ir nepateikė jokių svarbių faktinių aplinkybių, duomenų ir (ar) įrodymų, kurie sudarytų prielaidą suabejoti skundžiamo individualaus administracinio akto teisėtumu ir pagrįstumu. Pareiškėjas savo skundą iš esmės grindžia ta aplinkybe, kad, jo nuomone, dėl esamos sveikatos būklės negali gyventi pilnaverčio gyvenimo, juntamas nuolatinis diskomfortas, skausmas, kuris pereina į dešinės rankos riešą, petį. Toks pareiškėjo skundo argumentas vertintinas kaip subjektyvus ir nepaneigiantis pareiškėjui nenustatyto dalyvumo lygio. Ne kiekviena patirta trauma ar funkcinis organizmo sutrikimas ilgam laikui mažina dalyvumo lygį, asmeniui nustatytos diagnozės ir pagal jas nustatyti bazinio dalyvumo dydžiai nėra sumuojami, todėl asmeniui segant sunkia liga, tačiau esant geriems pritaikyto gydymo rezultatams, bazinis dalyvumas gali ir padidėti ar sumažėti arba, kaip šiuo ginčo atveju, iš vis būti nenustatytas, nepaisant papildomų naujai nustatytų lengvesnių ligų ar traumų.

Tai, kad remiantis Agentūrai pateiktais dokumentais Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius priėmė sprendimą pareiškėjui nenustatyti dalyvumo lygį nereiškia, kad pareiškėjas buvo pripažintas sveiku. Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų nustatyti funkciniai sutrikimai (ligos sukelti padariniai), dėl kurių masto ir nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis arba iš vis nenustatomas dalyvumo lygis. Skirtingai nei nurodo pareiškėjas skunde, tokį sprendimą lėmė gydančių specialistų pateiktos išvados ir Sprendimo 2–3 puslapyje išdėstyti konkretūs faktiniai argumentai, 2024-05-29 Sprendimų kontrolės skyriaus dalyvumo lygio vertinimo akto 9, 23 punktuose pateikta motyvacija. Tai, kad pareiškėjo netenkina Sprendimo motyvai ir (ar) pareiškėjas nesutinka su nustatytu dalyvumo lygiu (šio ginčo atveju nenustatytu dalyvumo lygiu), nesudaro pagrindo išvadai, kad Agentūra atlikdama pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą netinkamai taikė Kriterijų ir tvarkos aprašo ir jo 1 priedo nuostatas. Agentūra, remdamasi teisės aktais, galiojančiais konkrečiau dalyvumo lygio nustatymo metu, vertina jai pateiktus asmens sveikatos priežiūros įstaigos dokumentus, kuriuose nurodyta asmens sveikatos būklė.

Atsakovė pažymėjo, kad dėl neįgalių asmenų ir asmenų, netekusių dalies darbingumo, galimybės dirbti konkretų darbą sprendžia šeimos medicinos paslaugas teikiantis arba darbo medicinos gydytojas, įvertinęs tyrimų rezultatus, konsultavusių kitų profesinių kvalifikacijų gydytojų išvadas bei kontraindikacijas. Agentūros išvada dėl darbo pobūdžio ir sąlygų nesieja neįgalaus asmens darbingumo su konkrečia darbo vieta ir konkrečiomis darbo sąlygomis. Visi asmenys, norintys įsidarbinti ar dirbantys darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (traumos ar kitokio darbuotojo sveikatos pakenkimo tikimybė dėl kenksmingo ir (ar) pavojingo darbo aplinkos veiksnių poveikio), privalo tikrintis sveikatą prieš įsidarbindami, o dirbdami – tikrintis periodiškai, nepriklausomai nuo to kokios srities darbuotojai jie yra. Atlikus profilaktinį darbuotojo sveikatos patikrinimą, medicininės komisijos pirmininkas ar kitas sveikatos priežiūros įstaigos paskirtas specialistas darbuotojo sveikatos patikrinimo medicininėje pažymoje įrašo galutinę išvadą dėl darbuotojo profesinio tinkamumo: „dirbti gali“, „dirbti negali“ arba „dirbti gali, bet ribotai“. Asmens medicininė knygelė arba privalomo sveikatos patikrinimo medicininė pažyma darbu atiduodama pacientui, kuris pažymą pristato darbdaviui.

Atsakovės teigimu, naikinti Sprendimą nėra jokio teisinio pagrindo, kadangi Sprendimas priimtas vadovaujantis teisės aktų nuostatomis ir laikytinas teisėtu ir pagrįstu (b. l. 27-30).

Skundas tenkintinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2024-02-14 Agentūrai pateikė Prašymą nustatyti negalią (b. l. 36-37).

Agentūros Klaipėdos I teritorinis skyrius, atlikęs pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą, priėmė 2024-03-18 sprendimą Nr. STS-3552 „Dėl dalyvumo lygio“, kuriuo nenustatė pareiškėjui dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Sprendime nurodyta, kad vertinant bazinį dalyvumą taikyta pagrindinė diagnozė pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – TLK-10-AM) kodą (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 13.1 (bent vienos galūnės raumenų jėga – 4–5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai). Pagrindinės diagnozės reikšmė – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0. Vertinant bazinį dalyvumą netaikyta gretutinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti bazinį dalyvumo kriterijų 53.9 (nepatikslinta/netaikytina). Vertinant bazinį dalyvumą nevertinta diagnozė (duomenys neskelbtini) remiantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas – 0 balų (b. l. 52-54).

Pareiškėjas Agentūrai pateikė 2024-03-28 skundą/prašymą (reg. Nr. SK-1560). Skunde pareiškėjas nurodė nesutinkantis su Klaipėdos I teritorinio skyriaus 2024-03-18 sprendimu Nr. STS-3552, kadangi bazinis dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Paašškino, kad dešinės rankos 3 pirštai nuolat užtirpę, epizodinis rankos tirpimas pereina į visą plaštaką, juntami riboti dešinės rankos judesiai, negali atlikti darbe paskirtų funkcijų; dėl esamų problemų su dešine ranka patyrė kairės rankos traumą

darbe. Pareiškėjas prašė peržiūrėti ir pakartotinai išnagrinėti pateiktus dokumentus, susijusius su pareiškėjo fizinės sveikatos įvertinimu (b. l. 45).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikęs pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą, ginčijamam Sprendimui nustatė, kad teritorinis skyrius tinkamai įvertino asmeniui diagnozuotus organizmo funkcinis sutrikimus, teisingai taikė dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus ir priėmė pagrįstą sprendimą, todėl Sprendimų kontrolės skyrius Klaipėdos I teritorinio skyriaus 2024-03-18 sprendimą Nr. STS-3552 paliko galioti nepakeistą.

Sprendime nurodyta, kad Sprendimų kontrolės skyrius išnagrinėjo medicininius duomenis dėl šių pareiškėjui nustatytų diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini) (nevertinama, nes nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio vertinimo kriterijų reikalavimus); gretutinė diagnozė (duomenys neskelbtini); gretutinė diagnozė (duomenys neskelbtini) (nevertinama, nes nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio vertinimo kriterijų reikalavimus). Vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl diagnozės (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 1 skyriaus 13.1 papunkčiu. Taikant minėtą papunktį nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, pareiškėjui diagnozuota III-V pirštų hipalgezija, užtūpimas dėl riešo kanalo sindromo ir po patirtos dešinėsios rankos traumos. Dešinėsios rankos raumenų jėga proksimaliai 4 balai, distaliai 3 balai. Sveikatos būklė patvirtinta 2024-01-08 neurologo konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes mediciniais dokumentais nepatvirtinta bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę – įveikia traukos jėgą, bet negali pasipriešinti trukdymui.

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 – 24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (0) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($0 = 39 \times 0$). Kadangi gretutinės diagnozės balų rezultato nėra – gauta bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 0. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūros Panevėžio teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno rezultatais nesivadovaujama. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas (b. l. 12-15).

Apie priimtą Sprendimą pareiškėjas buvo informuotas 2024-06-04 raštu Nr. R-4727 (b. l. 39). Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ANTAPI), Kriterijų ir tvarkos aprašas (redakcija, galiojusi nuo 2024-01-01 iki 2024-07-03).

ANTAPI 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad asmuo su negalia – tai asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis. Agentūra, dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ANTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Agentūra VAI nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (ANTPAI 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto b papunktis).

Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ANTAPI 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ANTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ANTAPI 19 straipsnio 7 dalis).

Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punkte įtvirtinta, kad dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 papunktis numato, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui, ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims).

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. Jei dėl organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinio dalyvumo kriterijaus balas yra: 24.1.3.1. 4, šį balą dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 4; 24.1.3.2. 3, šį balą dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 3; 24.1.3.3. 2, šį balą dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 2; 24.1.3.4. 1, šį balą dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 1.

Pagrindinės diagnozės balų rezultatą Agentūra gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą dauginama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.2 papunktis). Gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą Agentūra gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą dauginama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.3 papunktis). Bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus. Gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (24.4 papunktis). Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas). Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 27 punktą, Agentūra dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui.

Taigi, sisteminė aukščiau aptartų teisės aktų analizė leidžia daryti išvadą, kad dalyvumo lygio nustatymas yra asmens sveikatos funkcinio sutrikimų vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinio sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą, nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje ne kartą akcentuota, kad administracinis teismas (nagrinėjamu atveju – Komisija) sprendžia viešojo administravimo srities ginčus. Nagrinėdamas ginčą teismas turi patikrinti viešojo administravimo subjekto priimto akto pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą. Teismui nesuteikta kompetencija pačiam nustatyti darbingumo (nuo 2024-01-01 – dalyvumo) lygį (LVAT 2012-04-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-1789/2012). Nagrinėdamas ginčą dėl darbingumo lygio nustatymo, teismas sprendžia tik teisės klausimus. Teismui nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio nustatymo (klasifikavimo) klausimus (LVAT 2012-04-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-328/2012; 2019-12-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas nepatenka į administracinio teismo kompetencijos ribas (LVAT 2013-03-07 nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Taigi, nagrinėdama ginčą dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus priimto Sprendimo teisėtumo, Komisija vertina tai, ar pareiškėjo dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo skunde nurodytas aplinkybes,

ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, ar atitinka individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus.

Nagrinėjama atveju Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikęs pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, pareiškėjui dalyvumo lygio nenustatė, kadangi bazinį dalyvumą įvertino 0 balų. Pareiškėjas skundą grindžia argumentu, kad dėl patirtos rankos traumos negali gyventi pilnaverčio gyvenimo, negali tinkamai pasirūpinti savimi ir sūnumi, jaučia nuolatinį diskomfortą ir skausmą.

Remiantis byloje esančiais dokumentais nustatyta, kad viešosios įstaigos Kupiškio rajono savivaldybės pirminio asmens sveikatos priežiūros centro gydytojas 2024-02-06 išdavė siuntimą į Agentūrą pareiškėjo dalyvumo lygiui nustatyti pirmą kartą (toliau – Siuntimas). Siuntime nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini); susijusios diagnozės (duomenys neskelbtini). Siuntime, be kita ko, nurodyta: „*po buvusios raktikaulio traumos nusilpo dešinės rankos jėga, atsirado greitas jos nuovargis, skausminis sindromas; negali panešti dešine ranka sunkesnio svorio; dešinio riešo srityje išsivystė ganglionas; dėl dešinės rankos funkcijos sutrikimo buvo ne kartą konsultuotas neurologo, 2023-05-11 skirtos reabilitacinės procedūros – nepadėję, dešinio peties judesiai aprašyti reabilitologo 2023-10-06*“ (b. l. 32-34).

Iš Sprendimo turinio matyti, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nevertino Siuntime nurodytos pagrindinės diagnozės (duomenys neskelbtini). Sprendime nurodė, kad minėtos traumos padariniai nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio vertinimo kriterijų reikalavimus. Dėl šios priežasties Sprendimų kontrolės skyrius taip pat nevertino ir gretutinės diagnozės (duomenys neskelbtini). Sprendime įvertinta bei pagrindine laikoma diagnozė (duomenys neskelbtini), kuri Siuntime nurodyta kaip gretutinė. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 13.1 papunkčiu, nustatyta pagrindinės diagnozės reikšmė – 0. Sprendime nurodyta, kad Agentūra remiasi Siuntimo ir 2024-01-08 neurologo konsultacijos duomenimis.

Pažymėtina, kad byloje esančiame Kupiškio ligoninės fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo 2023-10-06 išduotame atsakyme į siuntimą nurodyta diagnozė (duomenys neskelbtini); būklės įvertinimas – „*dešinio peties judesių amplitudė: Fleksija 140 l., Ekstenzija 28 l., Abdukcija 125 l., Vidinė rotacija 45 l., Išorinė rotacija 65 l.; Dešinio riešo judesių amplitudė: Fleksija 65 l., Ekstenzija 56 l., Ulnarinis nukrypimas 35 l., Radialinis nukrypimas 14 l.*“ (b. l. 35).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53 punkte nurodytas rankų funkcijos sutrikimas: 53.1. peties sąnario judesių apribojimas: 53.1.1 vidutinis judesių apribojimas ir (ar) II laipsnio kontraktūra (skiriama 0 balų); 53.2. didelis judesių apribojimas ir (ar) III laipsnio kontraktūra, ir (ar) peties sąnario nejudrumas (ankilozė) (skiriamas 1 balas); 53.9. nepatikslinka (netaikytina) (neskiriami balai).

Iš Sprendimo turinio nėra aišku, ar Agentūra vertino 2023-10-06 medicininiame dokumente pareiškėjui nustatytą dešinės rankos funkcijos sutrikimą dėl peties sąnario judesių apribojimo. Pažymėtina, kad Siuntime gydytojas nurodė: „*dešinio peties judesiai aprašyti reabilitologo 2023-10-06*“. Agentūra Sprendime nepasisakė, ar 2023-10-06 medicininiame dokumente nurodyta dešinio peties judesių amplitudė atitinka kurį nors iš Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53 punkto (rankų funkcijos sutrikimas) papunktį. Pažymėtina, kad Klaipėdos I teritorinis skyrius 2024-03-18 sprendime Nr. STS-3552, vertindamas diagnozę (duomenys neskelbtini), vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53.9 papunkčiu (nepatikslinka/netaikytina). Tuo tarpu Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius dėl diagnozės (duomenys neskelbtini) nevertinimo nurodė tik tai, kad traumos padariniai nesukelia funkcijos sutrikimo, atitinkančio vertinimo kriterijų reikalavimus. Iš Sprendimo turinio nėra aišku, ar Agentūra vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 53.9 papunkčiu, ar kita minėto teisės akto nuostata. Atitinkamai taip pat nėra aišku, kodėl Agentūra pagrindine diagnoze laiko diagnozę (duomenys neskelbtini), o ne Siuntime nurodytą diagnozę (duomenys neskelbtini), Sprendime toks vertinimas nėra aiškiai motyvuotas.

Dėl Klausimyno rezultatų vertinimo pasisakytina, kad pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktą dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį. Kriterijų ir tvarkos aprašo 18 punkte įtvirtintos dalyvumo lygio nustatymo procedūros; be kita ko, nustatyta pareiga užpildyti Klausimą, kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių

sukakusiems asmenims) (18.2 papunktis). Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (22.4 papunktis).

Nagrinėjamu atveju atliekant pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą Agentūros teritoriniame skyriuje, 2024-02-19 buvo užpildytas Klausimynas, Klausimyno balų suma – 45 (b. l. 46-51). Agentūra Sprendime nurodė, kad 2024-02-19 užpildyto Klausimyno duomenimis nesivadovaujama, kadangi pareiškėjo bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų.

Atsižvelgiant į tai, kad Agentūra pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo metu pareiškėjo bazinį dalyvumą įvertino 0 balų, sprendimas nesivadovauti užpildyto Klausimyno duomenimis atitinka Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunktį. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad pasikeitus bazinio dalyvumo lygio vertinimui, atitinkamai gali būti taikomos kitos Kriterijų ir tvarkos aprašo nuostatos, reglamentuojančios individualios pagalbos poreikio nustatymą. Akcentuotina, kad pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktą Klausimyno rezultatai yra reikšmingi apskaičiuojant dalyvumo lygį, t. y. bazinio dalyvumo balai sudedami su Klausimyne surinktais balais ir galutinį dalyvumo lygio balą priskiriant nurodytam skaičių intervalui, nustatomas dalyvumo lygis.

Atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. Pagal VAĮ 3 straipsnį viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis atsakomybės už priimtus sprendimus, įstatymo viršenybės, išsamumo, lygiateisiškumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, objektyvumo, proporcingumo ir kitais principais. Išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (VAĮ 3 straipsnio 5 punktas). Pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Gero administravimo principas reikalauja, kad valdžios institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (LVAT 2012-10-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-134/2012; 2014-04-22 nutartis administracinėje byloje Nr. A143-816/2014; 2018-09-26 nutartis administracinėje byloje Nr. A-5129-415/2018, kt.).

Reikalavimai, taikytini administraciniam sprendimui, yra įtvirtinti VAĮ 10 straipsnyje. VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje reglamentuota, jog administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. LVAT yra pažymėjęs, kad minėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022-08-31 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022; 2014-12-18 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-822-1440/2014; 2012-01-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-35/2012, kt.).

Viešojo administravimo subjekto priimtas individualus administracinis aktas turi būti suformuluotas taip, jog asmenys, kuriems yra skirtas aktas, suprastų santykių esmę ir turinį bei galėtų įgyvendinti reikalavimus, kuriuos nustato aktas. Tais atvejais, kai nėra pagrindo individualų administracinį aktą pripažinti nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju, sprendamas dėl tokio akto atitikties VAĮ reikalavimams, teismas privalo *ad hoc* (šiuo atveju) įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukliudę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti atitinkamų visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į galbūt pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAĮ 10 straipsnio taikymo

aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (LVAT 2011-06-27 sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-336/2011; 2015-06-01 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1234-520/2015).

Vadovaudamasi aptartu teisiniu reglamentavimu ir teismų praktika, įvertinusi nustatytas faktines aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad aukščiau įvardinti Sprendimo trūkumai trukdo pareiškėjui suprasti tokio sprendimo priėmimo motyvus, Sprendime nėra aiškiai pasisakyta dėl visų medicininiuose dokumentuose nustatytų diagnozių ir organizmo funkcinių sutrikimų vertinimo. Sprendimas naikintinas kaip neatitinkantis VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų.

Panaikinus ginčijamą Sprendimą, atsakovei kyla pareiga teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti pareiškėjo 2024-03-28 skundą/prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, įvertinus tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialiųjų kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo T. G. skundą tenkinti.

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024-05-29 sprendimą Nr. STS-805 „Dėl T. G. dalyvumo lygio“.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Žydrūnas Plytnikas